

Inv. nr. B 323

PETER HANSEN (1868-1928)
GØDNINGSSAMLERE, 1904
OLIE PÅ LÆRRED

100 X 141,3 CM

I begyndelsen af 1903 modtog Peter Hansen Det Stoltenbergske Legat, hvilket gjorde det muligt for ham at tage af sted til på sin anden rejse til Italien i august samme år. Det blev en rejse, der varede et par år, og hvor der blev skabt værker, som skulle få stor betydning for ham selv såvel som for dansk kunsthiv.

På sin rejse gjorde Peter Hansen bl.a. ophold i Napoli og i den italienske bjergby Civita d'Antino, hvor han besøgte sin ven og tidligere lærer ved Kunstnernes frie Studieskoler, maleren Kristian Zahrtmann. Han gjorde også ophold i Pompeji, hvor han i april 1904 påbegyndte maleriet *Gødningssamlere*,¹ der gik stik imod traditionen fra guldalderen, hvor man arbejdede ud fra en romantisk forestilling om det varme Italien, hvor livet var muntert og befolkningen sorgløs.

Som de øvrige Fynbomalere havde Peter Hansen en kunstnerisk ambition om at finde motiver, der var hentet ud af dagliglivet omkring ham. Disse motiver skulle skildres med en udtryksfuld realisme, og billedets maleriske muligheder skulle udforskes, både hvad angik komposition, rum, lys og farve. Alt dette blev forenet på fineste vis i *Gødningssamlere*, hvor Peter Hansen – med en lys palet og hastige penselstrøg samt et motiv med hestevogne i bevægelse på landevejen og drenge, der samler møg i kurve – etablerede en virkelighedsnær fortælling om livet i det solbeskinnede Pompeji anno 1904.

Hvad Peter Hansen ikke havde forudset var, at han selv og *Gødningsamlere* nogle år senere skulle blive centrale omdrejningspunkter i den kunstteoretiske og kunstpolitiske debat, der udspillede sig i Politikens spalter i 1907 – den såkaldte 'Bondemalerstrid'. Startskuddet var et indlæg af maleren Gudmund Hentze, som kaldte de fynske malere for "bondemalere" på baggrund af deres hverdagsrealisme og naturalistiske værdier. Eksempelvis egnede Peter Hansens drenge, der samler møg, sig ikke som emne i kunstens verden, ifølge Hentze. Fynboernes forsvar blev formidlet af maleren og kunstkritikeren Karl Madsen og forfatteren Johannes V. Jensen, der begge knyttede stærke bånd til de fynske malere. 'Bondemalerstriden' varede i nogle måneder, hvorefter den endte i Fynboernes favør, og Fynboernes position på den danske kunstscene blev styrket.²

- ¹ Den 4. januar 1904 skriver Peter Hansen til Theodor Philipsen: " ... Jeg selv skal til at begynde på hovedvejen til Scafatti med møgsamlende drenge og karosser. Jeg har malet 5 studier, men de kommer alle sammen til at ligne Amager, så jeg må på 'en igen." Se Grete Zahle: *Peter Hansen. Hans liv og arbejde*, Faaborg Museum, Faaborg 1992, s. 60.
- ² Susanne Thestrup Truelsen, Anne-Birgitte Fonsmark, Lise Harbeck (red.): *Kampen om kunsten. Fynboerne*. Ordstrupgaard og Faaborg Museum, Charlottenlund 2011, s. 73-77.

Publiceret i:

Fortegnelse over Kunstværkerne paa Den frie Udstilling, København 1905, kat.nr. 70;
Udstilling af dansk Kunst fra Italien i Udstillingsbygningen ved Charlottenborg 1909, København 1909, kat.nr. 117;
Karl Schou: *Maleren Peter Hansen 1868-1928*, København 1938, s. 84;
V. Winkel & Magnussen (red.): *Kunst i privat eje*, bd. 1, København 1944, fig. 83, s. 105, 107;
Erik Zahle: "Malerisamlingens vækst" i *C.L. Davids Samling, Tredie del*, København 1958, s. 129-130, 172-173;
C.L. David: *C.L. Davids Samling*, København 1960, s. 24 (omtalt);
Bodil Busk Laursen og Susanne Thestrup Andersen: *Naturen og kunsten. Bondemalerstriden 1907*, Faaborg Museum, Faaborg 1986, s. 19;
Grete Zahle: *Peter Hansen 1968-1928*, Faaborg Museum, Faaborg 1993, kat. 41, s. 19;
Grete Zahle: *Peter Hansen. Hans liv og arbejde*, Faaborg Museum, Faaborg 1992, s. 60, 63, 80;
Susanne Thestrup Truelsen i Kjeld von Folsach og Nana Lund (red.): *Dansk kunst i Davids Samling – fra Philipsen til Saxbo*, Davids Samling, København 1995, kat.nr. 52, s. 132-133;
Finn Terman Frederiksen (red.): *Philipsen og Fynboerne*, Randers Kunstmuseum og Johannes Larsen Museet, Kerteminde 2001, fig. 37, s. 72-73, 78;
Susanne Thestrup Truelsen, Anne-Birgitte Fonsmark, Lise Harbeck (red.): *Kampen om kunsten. Fynboerne*, Ordstrupgaard og Faaborg Museum, Charlottenlund 2011, s. 75-76;
Benedicte Bojesen og Susanne Thestrup Truelsen (red.): *Fynboerne i*

Italien, Faaborg Museum, Faaborg 2013, s. 139-141;
Susanne Thestrup Truelsen: *Fynboerne. Kunstnerkolonien 1885-1920*, København 2015, s. 104-106;
Gertrud Hvidberg-Hansen, Christian Kortegaard Madsen (red.): *Det maleriske nu. Peter Hansen og Martin Bigum*, Faaborg Museum, Faaborg 2018, s. 30-31;
Eva Pohl: *Gennembrud: kvinder i dansk kunst fra 1600-tallet til i dag*, København 2021, s. 106;
Susanne Thestrup Truelsen i Morten la Cour (red.): *Peter Hansen. Jeg maler det, jeg ser*, Ordrupgaard, Charlottenlund 2022, kat.nr. 21, s. 74-75;